

Referat fra

Møte i Rådgivende gruppe 26. februar 2019

Sted: Abels gate 5, Møterom Maxis

Tid: 1000 - 1500

Referent: Ingrid Mogset

Til stede: Håvard Kolle Riis (leder), Rune Brandshaug, Karin Rydving, Hilde Trygstad, Hilde Høgås, Mona Magnussen.

Fra Unit, seksjon for bibliotek tjenester deltok: Jone Thingbø, Asbjørn Risan, Gro-Anita Mortensen, Frode Arntsen, Per Hovde.

Forfall: Anita Bergsvenkerud.

RG-2019/1 Konstituering av møtet

Sak RG-2019/14 og RG-2019/13 ble flyttet fram på saklisten, ellers ingen endringer i agenda.

RG-2019/2 Årsrapport Bibliotek tjenester

Unit orientert kort om årsrapporten, som i grove trekk følger samme mal som rapportene levert i løpet av året. Det er tilføyet avsnitt om resultat foran hvert prosjekt, som gir en oppsummering av de viktigste resultatene fra 2018. Status for tiltakene gir en overordnet status for året, med fokus på siste tertial. Unit ba om tilbakemelding på om Rådgivende gruppe synes årsrapporten gir et riktig bilde av det som Unit har levert til konsortiet og om leveransene har vært tilfredsstillende. Gruppen hadde ingen innvending om årsrapporten eller leveransene.

Tilråding:

Rådgivende gruppe tar årsrapporten til orientering.

RG-2019/3 Budsjett og planer 2019

Unit orienterte. Det har vært jobbet med budsjett og planer i høst, hvor fokus har vært på å holde kostnadene nede samtidig som innhold og kvalitet holdes på et tilfredsstillende nivå. Overføringen fra deltakerinstitusjonene ble derfor holdt på samme nivå som de siste årene. Dette er omtrent på sammen kronebeløp som i 2008, og tilsvarer i realiteten en reduksjon på 23%. Unit fortalte at regnskapet ble nylig ferdig og beklaget at det har tatt så lang tid. Denne forsinkelsen har også forsinket fremdriften av budsjettarbeidet. Unit har

derfor ikke hatt anledning til å utarbeide et detaljert budsjett. Det har vært en svært krevende budsjettprosess, tre organisasjoner med vidt forskjellige budsjettrutiner skulle sammenstilles til ett.

Det ble kommenterte at underskuddet er stort, og det ble stilt spørsmål om dette vil få konsekvenser for institusjonene. Unit svarte at målet er å få budsjettet i balanse ved å kutte kostnader, som for eksempel reiser og konsulentkjøp. Det vil også vurderes om det er mulig å redusere lønnskostnaden, men handlingsrommet her er ganske begrenset. Unit fortalte at det nå skal jobbes med et detaljert budsjett som går i balanse og det skal utarbeides forslag til årsplan som vil bli presentert for Rådgivende gruppe senest i planlagt møte i mai. Unit vil samtidig utarbeide forslag til overordnet aktivitets- og leveranseplan for 2020 som et grunnlag for å bestemme budsjettramme for 2020. Unit ønsker en god dialog med RG både ift prioriteringer og budsjett.

RG var positiv til prosjektet kartlegging av bibliotek tjenester og var nysgjerrig på å få vite mere detaljer. Unit orienterte om prosjektet. Basert på interne og innleide ressurser er det over en kort periode (7 uker) gjennomført intervjuer med et begrenset sett av brukere (forskere, bibliotekledere, bibliotekarer). Basert på dette er det foretatt en mini-kartlegging som peker på en del vesentlige ting. «Quick-wins» innenfor de ulike kartleggingsområdene ble gjennomgått. Det er også utarbeidet en kost-nytte-vurdering av «quick wins». Analysefasen er avsluttet, men en ønsker å gripe tak i «quick wins» o.l. Unit vil oppsummere funnene og sammen med RG vurdere hvilke forbedringstiltak som skal prioriteres. Dette vil inngå i årsplanen. Gruppen så nytteverdien av et slikt prosjekt og dens metodikk og tilnærming. Gruppen så dette arbeidet i sammenheng med sak RG-2019/13 strategisk arbeidsgruppe for tjenestebehov og påpekte at dette vil være et godt grunnlag for denne arbeidsgruppen.

Rådgivende gruppe påpekte at sakspapirene og forslag til tilrådning må utformes slik at det tydelig fremkommer hva Unit ber RG ta stilling til. Det ble i tillegg bemerket at dersom Unit ønsker konkrete råd fra RG, er det viktig at det fremlegges et saksgrunnlag som gir tilstrekkelig beslutningsgrunnlag med kost-nytte vurdering og hvilke konsekvenser ulike prioriteringer får for andre aktiviteter. Unit poengterte at hensikten i denne saken var å få umiddelbare tilbakemeldinger og en diskusjon om prioriteringer som vil være nyttig i det videre planleggingsarbeidet.

På generell basis var det enighet om at brukerhåndtering er et viktig område som må bli prioritert, i tillegg til emneordsregister. Unit vil fortløpende presentere detaljerte planer og beslutningsgrunnlag til RG for brukerhåndtering, emneordsregister, og andre forbedringstiltak avdekket i kartleggingsprosjektet. Poenget med å ta opp saken nå var for å ta imot eventuelle umiddelbare tilbakemeldinger.

Aksjoner:

- Unit legger fram sak om revidert budsjett og kartlegging av tjenester på neste møte.

Tilråding:

Rådgivende gruppe tar saken til orientering.

RG-2019/4 Alma – status

Unit kommenterte kort rapporten for oppetid, som i forrige kvartal var innenfor kravene til SLA. En hendelse i oktober knyttet til lastbalansering, og dialogen med Ex Libris rundt dette, ble gjort rede for.

Andre sentrale tema som ble diskutert var:

Brukerstøtte og arbeidet med å produsere veiledninger og at vi ønsker å gjøre dette arbeidet mer kjent og lettere tilgjengelig for brukerne.

Arbeidet med å utfase BIM ville bli prioritert. Det ble informert om saker knyttet til GDPR og betydningen av fokus på denne typen problemstillinger. RG ble forberedt på at personvern og informasjonssikkerhet vil være viktige tema i forbindelse med utarbeidelse av planer og budsjett for 2019.

Prosjektet med Emneord skal bygge videre på entitetsregisteret. Unit har hatt behov for å igangsette et forprosjekt for å tydeliggjøre målbildet, styrke dialogen med kunden og etablerer en omforent framdriftsplan og kontroll på kostnadene. Unit fikk spørsmål verksregisteret og hvorvidt den samme løsningen også kan brukes her. Unit svarte at tanken er å bygge videre på denne plattformen i forhold til flere typer register på sikt.

Når det gjelder sletting av inaktive lånere var det behov for å få avklart ansvarsforhold. Unit oppklarte at sletting av inaktive lånere er ansvaret til den enkelte institusjon, men at Unit skal tilrettelegge for sletting i form av veiledninger og styrking av systemer for det.

Tilråding:

Rådgivende gruppe tar saken til orientering.

RG-2019/5 Årsrapport fra arbeidsgruppene for Alma og årsplaner for 2019

Representantene var positive til arbeidet i arbeidsgruppene. Det ble framhevet at det oppleves positivt at konsortiet blir involvert og at ting løses på lavest mulig nivå i arbeidsgruppene.

Spørsmålet om en avgift på 1000 kr for workshoper som skal dekke reisekostnader til foredragsholdere og lunsj til deltakerne ble grunnlaget for en prinsipiell debatt. En slik endring vil i tilfelle være et veivalg og et skritt bort fra gratisprinsippet.

Unit må se på dette igjen og også vurdere muligheten for å arrangere webinarer for å redusere kostnadene ved disse aktivitetene. Forhold som at institusjonene stiller med

personer og kurslokaler skal tillegges betydning. Det var også viktig å holde dette billigst mulig slik at små bibliotek kan delta.

Det var ønskelig å revidere mandatet for arbeidsgruppene. Det kom til uttrykk et behov for avklaringer rundt forventninger om arbeidsinnsats og varigheten av deltagelse i gruppene. Det kom til uttrykk et behov for en avstemming av dette mellom gruppene og innad i gruppene i forhold til arbeidsinnsats og møtevirksomhet. Arbeidsgruppemøter bør vurderes legges til BIBSYS-konferansen for å redusere antall reiser.

Det ble satt fokus på at de veiledningene og de verktøyene arbeidsgruppene bruker som dok.unit.no var ukjent for mange og at de må relanseres. Det skal Unit følge opp.

Aksjoner:

- Unit legger frem utkast til revidert mandat til arbeidsgruppene for Alma med tanke på samordning av arbeidsinnsats, møteform/-virksomhet og digitale arbeidsformer.

Tilråding:

Rådgivende gruppe tar årsrapport og planer for arbeidsgruppene til orientering og ber om at Unit legger frem utkast til revidert mandat for arbeidsgruppene for Alma

RG-2019/6 Fjernlån ved brudd i forhandlinger med forlagene

Per orienterte om status. Det vil komme noen endringer i kommende versjoner av Alma som vil bidra til bedre arbeidsflyt og håndtering av fjernlån. Unit har også sett mer på CCC Get It Now og ulike modeller for abonnement på denne tjenesten. Pr nå er det mest aktuelle at hver enkelt institusjon inngår avtale med CCC Get It Now om ønskelig. Unit bistår med kompetanse og veiledning. Unit har også tegnet abonnement for å kunne yte best mulig støtte til institusjonene.

Institusjonene meldte at det pr nå ikke er noen utestående leveranser på Unit som del av forberedelsene, men at man vil se konsekvenser og behov ved et eventuelt brudd.

Tilråding:

Rådgivende gruppe tilråder at Unit fortsetter å ha høyt fokus på å gi alternativ tilgang til artikler dersom tilgangen fjernes som følge av forhandlingsbrudd.

RG-2019/7 Etablering av retningslinjer i konsortiet for fjernlån i Alma

Unit ba i saken om et råd på hvorvidt det var ønskelig at arbeidsgruppen for Fulfillment i samarbeid med Unit ønsker å etablere noen felles retningslinjer for å etablere felles praksis på fjernlån.

Det var tydelige signaler i Rådgivende gruppe om at arbeidsgruppene kan utarbeide disse, men at Rådgivende gruppe skal behandle denne typen saker. Det ble også poengtert at NB som depotbibliotek skal være representert i dette arbeidet.

Tilråding:

Rådgivende gruppe anbefaler at Unit i samråd med arbeidsgruppen for Fulfillment utarbeider forslag til felles retningslinjer for praksis på området fjernlån i Alma og presenter dem for Rådgivende gruppe.

RG-2019/8 MarcEdit for endring av fellesposter

Unit mener at tidligere diskusjoner i Rådgivende gruppe knyttet til risiko ved spredning av denne typen API-nøkler må følges opp. Unit foreslo å stenge all bruk av disse API-nøklerne inntil en ROS-analyse er gjennomført og eventuelle tiltak er iverksatt for å redusere risikoen.

Det kom fram informasjon i møtet om at tilgangene var stengt, uten at de var informert. Det var ikke Unit kjent med og skulle følge det opp og lovet å informere om tiltaket.

Funksjonaliteten i verktøyet MarcEdit er verdifull for konsortiet. Rådgivende gruppe ønsket at Unit måtte ha fokus på å finne kompenserende tiltak for å få funksjonaliteten tilbake. Det ble også uttrykt bekymring for samlingsforvaltningen uten dette verktøyet, fordi det gjør det mulig å teste ut endringer før de settes i verk.

Aksjoner:

- Eksisterende API-nøkler deaktiveres
- Unit gjennomfører en risikovurdering og kommer tilbake til Rådgivende gruppe med forslag til tiltak for å gjeninnføre funksjonaliteten

Tilråding:

Rådgivende gruppe tilråder at Unit snarlig gjennomfører en ROS-analyse av

skrivetilgang til NZ basert på statiske API-nøkler og bruken av MarcEdit for oppdatering av data, og at eksisterende API-nøkler deaktiveres inntil ROS-analysen. Unit skal på bakgrunn av dette komme tilbake til Rådgivende gruppe med en risikovurdering og forslag til tiltak som bidrar til at vi kan gjeninnføre funksjonaliteten.

RG-2019/9 Nye katalogiseringsregler (RDA) i konsortiet

Unit la fram en sak om de nye katalogiseringsregler, RDA, med fokus på å spre tilgangen til RDA toolkit.

I møtet ble det gjort klart at NB har en rekke kompetansehevende tiltak på dette området som konsortiet også kan delta på.

Flere av de store bibliotekene har allerede skaffet seg RDA toolkit og startet å katalogisere ved dette verktøyet. De var positive til å se på behovet for en felles abonnementsløsning, selv om de store nok ønsker å ha egne lisenser.

Aksjoner:

- Unit utreder og anskaffer en rimelig abonnementsløsning for BIBSYS-konsortiet på tilgang til RDA Toolkit

Tilråding:

Behovet for tilgang til RDA Toolkit i konsortiet kartlegges i samarbeid med arbeidsgruppene Resource Management. Unit skaffer en rimelig abonnementsløsning for BIBSYS-konsortiet i henhold til behovet. Avgjørelse rundt behov for antall samtidige brukere tas i samråd med Arbeidsgruppen for Resource Management.

RG-2019/10 Oria – status

Asbjørn orienterte om status. Oppetid og responstid i fjerde kvartal viser at dette er innenfor de fastlagte SLA-kravene til tjenesten. Årsaken til at søkefeltet i enkelte tilfeller falt ut er funnet og rettet. Stadig flere institusjoner tar i bruk nytt grensesnitt. Unit vil minne konsortiet om fristen for overgang i flere sammenhenger. Det vil også være en sesjon om dette på BIBSYS-konferansen.

Tilråding:

Rådgivende gruppe tar status for Oria til orientering.

RG-2019/11 Oria arbeidsgruppe

Asbjørn orienterte om arbeidsgruppens egnevaluering og Units evaluering av gruppen. Hovedtrekkene er at arbeidsgruppen fungerer bra og at innsatsen gir merverdi til konsortiet og fører til et bedre produkt. Unit deler denne oppfatningen. Det er fortsatt et forbedringspotensial knyttet til at arbeidsgruppen selv melder inn saker til diskusjon. RG kommenterte at de også har et inntrykk av at gruppen fungerer godt, men at det i enkelte tilfeller kan være interne utfordringer med å bringe informasjon videre inn i institusjonen fra deltakere i arbeidsgruppene.

Tilråding:

Rådgivende gruppe tar rapport om evaluering av arbeidsgruppen for Oria til orientering.

RG-2019/12 Oria – A-Å løsning for databaser

Den nye løsningen for A-Å liste over databaser med kategoriinngang ble diskutert på arbeidsgruppens møte i februar og det ble konkludert med at løsningen fra Ex Libris er tilfredsstillende og at man kan anbefale at den egenutviklede løsningen avvikles. RG stilte seg bak denne anbefalingen.

Det ble kommentert at det er uheldig at poster fra CZ overskrives og at det bør følges opp mot leverandøren. Unit bekreftet at dette er påpekt overfor Ex Libris og at det følges opp videre.

Tilråding:

Den egenutviklede A-å-listen for databaser avvikles, og institusjoner som benytter tjenesten i dag har frist frem til 1. mai til eventuelt å gå over til løsningen i Oria.

RG-2019/13 Strategisk arbeidsgruppe for fremtidige tjenestebehov

Unit innledet med at arbeidsgruppen skal løfte blikket og skal fokusere på tjenestebehov i et perspektiv av 4-8 år. Gruppen skal ikke foreslå systembehov. Konsortiet består av mange ulike typer institusjoner og av ulik størrelse. Gruppen skal beskrive institusjonenes strategi for bibliotekene, og sørge for at likheter og ulikheter blir synlig, og samtidig vurdere strategiene ift digitaliseringsstrategien.

Gruppen må analysere trender, f. eks det som Horizon-rapporten beskriver og foreta strategiske anbefalinger.

Diskusjonen avdekket igjen varierende forståelse av hva foreslåtte mandat innebærer. Det ble påpekt at mandatet legger opp til en krevende oppgave. Gruppen påpekte viktigheten av å se på helheten og relasjon til andre pågående prosesser f. eks nasjonalt vitenarkiv. Det ble stilt spørsmål om hvem som skal eie prosessen. Unit presiserte at konsortiet gjennom involvering i f. eks en arbeidsgruppe og/eller RG må eie de funksjonelle behovene, mens Unit vil eie prosessen med å utarbeide løsningsalternativer. Begge parter vil være involvert i begge faser.

Gruppen var samstemt i at når en skal bestemme fremtidig tjeneste- og systemlandskap, så er det viktig å se dette i et helhetlig bilde, f. eks utenfor det tradisjonelle biblioteksystemet og i sammenheng med virksomheten forøvrig.

Det ble i den forbindelse diskutert at det kan være både en ovenfra og ned tilnærming for å sørge for å se tjenestene på tvers, men også nedenfra og opp, hvor hvert spesifikt fagmiljø definerer funksjonalitet ut fra sine behov. Unit bemerket at den prosessen vi ønsker å kjøre i konsortiet vil være en nedenfra og opp tilnærming, men i stor grad bør ha en tilnærming som går ut over tradisjonelle bibliotekbehov.

Det ble kommentert at mandatet ikke treffer helt, og at arbeidsgruppen skal levere mye forskjellig og at noe er gjentakelser. Flere tolket at mandatet ga gruppen og Unit i oppgave å utarbeide en felles strategi for bibliotekene, noe som ikke var meningen. Tanken var at gruppen skulle skaffe oversikt over gjeldene strategier til bibliotekene og presentere en sammenstilling av dette. En representant fortalte at hans institusjon nå utarbeidet ny strategi for biblioteket koblet til moderinstitusjonen, mens andre igjen fortalte at deres institusjon har en oppdatert strategi. Unit bemerket at strategiene er i stadig endring, og at vi kan ikke vente til «alle» har oppdatert strategi.

Gruppen var positiv til prosjektet som har kartlagt bibliotek-tjenestene og mente at denne metodikken og tilnærming var bra. Arbeidsgruppen kan bygge videre på funnene i dette prosjektet. Gruppen trakk også frem oppstartssamlingen for utredning av nasjonalt vitenarkiv og foreslo at vi kunne gjøre det samme i dette tilfelle. I en slik samling kan tverrfaglige nøkkelpersoner sammen diskutere og tegne landskapet, og resultatet kan bidra til at vi får en felles virkelighetsforståelse og ser tydeligere hva som er veien videre. Det var flere som mente at det var viktigere å gjennomføre en slik samling, før en arbeidsgruppe blir opprettet.

Unit bemerket at en slik samling ville forsinke prosessen betraktelig, og ønsket at arbeidsgruppen ble opprettet så fort som mulig, samtidig som en kan planlegge et seminar som gruppen foreslo. Det ble også stilt spørsmål om institusjonene klarte å mobilisere de riktige folkene, og da spesielt folk utenfor biblioteket.

Tilråding:

Rådgivende gruppe anbefaler Unit å tydeliggjøre mandat, leveranse og arbeidsform for en arbeidsgruppe med utgangspunkt i innspill som fremkom på møtet.

RG-2019/14 Orienteringssak

- a) Unit – ny organisering:
Frode orienterte om ny organisering i Unit. Det er etablert 4 avdelinger. Seksjon for bibliotek tjenester hvor BIBSYS-konsortiet inngår er lokalisert i Avdeling for forskningstjenester. Hver avdeling er ledet av en avdelingsdirektør sammen med tilhørende fagdirektør. Alle ledende posisjoner i avdeling/seksjon er besatt, men noen av stillingene vil være ledet av konstituerte inntil de nyansatte er på plass.
- b) Styring og brukermedvirkning for tjenestene – planer:
Frode orienterte om planer for styring og brukermedvirkning av tjenestene i Unit. Det har vært ulik grad/form på brukermedvirkning i de tre tidligere institusjonene (CRISStin, Uninett og BIBSYS). Unit vil nå prøve å harmonisere hvordan man involverer brukerne på tvers av institusjonen.
- c) BIBSYS-konferansen 2019 og LÅT-dag:
Jone orienterte. Det er ca 350 påmeldte deltakere, en økning fra forrige år. Unit har per epost invitert UHR- Bibliotek og Rådgivende gruppe til å delta i en komite som skal planlegge bibliotekledermøtet. Hilde Trygstad stiller for UHR-B. Ingen meldte seg fra RG. Hilde og Jone utarbeider et forslag til program som sendes RG for kommentarer før det publiseres. Det er ca 70 personer som er påmeldt LÅT-dagen.
- d) Nasjonalt vitenarkiv:
Per orienterte. Sluttrapport levert Kunnskapsdepartementet (KD) primo januar. KD sendte til Forskningsrådet (NFR) for uttalelse. En uttalelse fra NFR forventes 15. mars. Åpent om det blir høring – er i dialog med KD. Høring i andre departementer vil nok være aktuelt pga Brage erstattes av Nasjonalt vitenarkiv. Når uttalelsen fra NFR foreligger vil Unit følge opp videre prosess. Viktig at det fremgang/fremdrift så det ikke vokser frem alternative parallelle løsninger.

RG-2019/15 Evaluering av Rådgivende gruppe 2018

RG-2019/16 Eventuelt

UiT kommenterte at som konsortiemedlem i IGeLU har de ikke lenger anledning til å stemme eller melde inn saker selvstendig. Dette er aktuelt for både UiT og UiB da de har inngått individuell avtale med Ex Libris om bruk av pensumlistesystemet Leganto. Unit foreslo at på kort sikt kan UiT og UiB melde inn endringsforslag/stemmeangivelse til Unit (via support) som vil registrere dette på vegne av UiT og UiB. Unit vil undersøke mulighet for å kunne registrere saker som konsortiemedlem.

Unit informerte om deltakelse i referansegruppe for ny bibliotekstrategi i regi av Kulturdepartementet. Unit representerte systemleverandørgruppen i oppstartsmøtet,

men i kommende temaverksteder vil Unit i tillegg inviterer en annen representant fra gruppen. Bibliotekstrategien skal etter planen presenteres av tre statsråder i juni.